

HET BESTE VAN HAMBURG IN 6 ROUTES

ROUTE 1 > ALTSTADT, NEUSTADT & ST. GEORG p. 18

In het hart van Hamburg vind je statige gebouwen, luxe winkels en restaurants, het Alstermeer, de grote musea en een levendige gayscene vol gezellige restaurantjes.

ROUTE 2 > HAFENCITY & SPEICHERSTADT p. 38

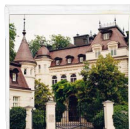
De ultramoderne HafenCity en de historische Speicherstadt hebben het allebei: water, wandelkades, een urban-maritieme sfeer én indrukwekkende architectuur.

ROUTE 3 > SCHANZENVIERTEL, KAROLINENVIERTEL & ROTHERBAUM p. 58

Het Schanzenviertel is hip en bruisend! Het alternatieve en linkse karakter is hier sterk voelbaar. Winkelen doe je in het Karolinenviertel. Rotherbaum is de Joodse wijk, met de universiteit.

ROUTE 4 > EIMSBÜTTEL, EPPENDORF, HARVESTEHUDE & WINTERHUDE p. 78

Hier vind je de chique maar hippe woonwijken. Dit zijn geen typische toeristenbuurten, maar wel erg leuk. Het wemelt er van de bijzondere boetiekjes en fijne cafés.

ROUTE 5 > ALTONA & OTTENSEN p. 98

Altona heeft de Elbe, de Fischmarkt, vele visrestaurants en het Altonaer Balkon met grandioos uitzicht. Ontdek in het creatieve Ottensen unieke winkeltjes en hippe bars.

ROUTE 6 > ST. PAULI p. 118

Dit is de wijk van het wilde nachtleven op de beruchte Reeperbahn. Deze oude zeemannsbuurt aan de Elbe is alternatief, politiek geëngageerd en creatief.

TIME TO MOMO IN HAMBURG

Stap je hotel uit en loop regelrecht naar de leukste wijken van de stad. Op weg naar nieuwe restaurantjes, de beste koffie en dat lokaal gebrouwen biertje. Bij **time to momo** delen onze lokale auteurs uit liefde voor hún stad alleen de echte highlights met je. Zo sla je de drukke dertien-in-een-dozijn-winkelstraten over en wandel je, terwijl je onderweg een bezienswaardigheid meepikt, naar de leukste adressen waar de locals zelf graag komen. Geniet van elke seconde en haal alles uit je stedentrip.

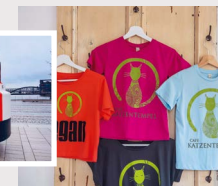
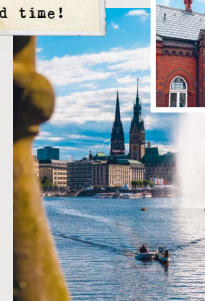
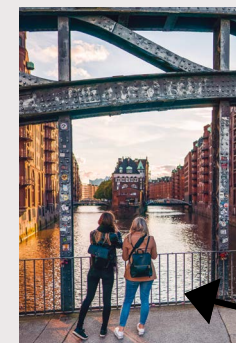
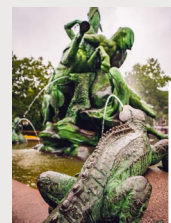
NAAR HAMBURG!

Jij gaat Hamburg ontdekken! Deze stad heeft het allemaal: van alternatieve wijken met vintagewinkeltes en markten tot chique wijken met luxe klassiekers en conceptstores. Van hippe plekjes om te eten, tot restaurants met gerechten van over de hele wereld of traditionele zeemanskroegen. Van historische gebouwen zoals het Rathaus tot het ultramoderne Hafencity met de Elbphilharmonie. Daartussenin vind je het rauwe en met graffiti kunst beklede St. Pauli waar alles samenkomt. En dan zijn er nog de parken, het Alstermeer midden in de stad, een haven waar het leven altijd doorgaat, interessante musea en de vele bars waar je danst tot de zon opkomt. Wat wij zo leuk vinden aan Hamburg, is dat in elke wijk een heel eigen sfeer hangt. Wij laten je zien waar je de leukste adressen kunt vinden.

time to momo laat je lekker wandelen, in je eigen tempo de stad ontdekken en de local lifestyle beleven. Zonder dat je je hoeft voor te bereiden. We leiden je met onze routes langs de favoriete restaurants, cafeetjes, musea, galeries, winkels en bezienswaardigheden: langs de plekken in onze stad waar we zelf graag komen en een leuke tijd hebben. Dus misschien kom je ons wel tegen.

Geen van de adressen die we beschrijven heeft voor vermelding betaald, niet voor de tekst en niet voor de foto's. Alle teksten zijn geschreven door een onafhankelijke redactie. En dat geldt niet alleen voor de adressen in deze gids, maar ook voor de informatie in onze **time to momo app** en alle nieuwste tips, themaroutes, wijkinformatie, blogs en selectie van de leukste hotels op www.timetomomo.com.

Best tips ever!

LOCAL
EVA RIKERS

STAD
HAMBURG

WERK & BEZIGHEDEN
INGENIEUR &
TEKSTSCHRIJVER

Voor Eva heeft Hamburg het allemaal. Je vindt haar in het park Planten en Blomen met een

goed boek, in de zomer kanoënd op de Alster of struinend door het hippe Schanze en het Karolinenviertel. Ze start haar dag graag bij Café Johanna, en wandelt daarna langs de Elbe om schepen te kijken. De dag sluit ze af met een vers visje of een Currywurst.

PRAKTISCH

Met de zes routes in deze gids kun je te voet of met de fiets in je eigen tempo de leukste wijken van Hamburg ontdekken. De routes leiden je langs musea en bezienswaardigheden, maar laten je vooral ook zien waar je lekker kunt eten en drinken, shoppen, genieten en leuke dingen kunt doen. Op de overzichtskaart voor in de gids kun je zien door welke delen van de stad de routes lopen.

Elke route is duidelijk weergegeven op een gedetailleerde plattegrond aan het begin van het betreffende hoofdstuk. Ook alle adressen zijn op deze kaart terug te vinden. Aan de kleur van de bolletjes kun je zien om wat voor soort adres het gaat (zie de legenda onder aan deze pagina). Verderop in het hoofdstuk wordt elk adres steeds uitgebreid beschreven. Zonder de genoemde adressen uitgebreid te bezoeken, duurt één route maximaal drie uur. De afstand in kilometers vind je boven de routebeschrijving.

PRIJSINDICATIE

Om je een idee te geven van de prijzen in restaurants, vind je bij hun adresgegevens steeds een prijsindicatie. Tenzij anders vermeld, is het bedrag de gemiddelde prijs van een hoofdgerecht. De entreprijzen van bezienswaardigheden zijn de reguliere tarieven, eventuele gereduceerde tarieven noemen we niet.

GEWOONTES IN HAMBURG

Moin moin! Deze begroeting kan de hele dag en zul je vaak horen als je ergens binnenstapt. Het is *Plattdeutsch*, een Noord-Duits dialect dat veel lijkt op het dialect dat in het noorden en oosten van Nederland wordt gesproken. Niet veel Hamburgers spreken het volledige dialect, de meeste gebruiken wat losse woorden.

Hamburgers zijn echte bourgondiërs en houden van uit eten gaan, het liefst iedere dag én de hele dag door. De meeste cafés bieden *Frühstück* (ontbijt) aan, maar populair is het brunchen, ook door de week. Hierbij schuifel je, meestal van 9.00 tot 14.00 uur, langs een buffet en kun je zo veel eten als je wilt. De kwaliteit is eigenlijk altijd goed, maar de prijzen verschillen nogal (5 euro - 15 euro). Kinderen tot 6 jaar ontbijten en brunchen vaak gratis mee. Van 12.00 tot 15.00 uur zijn veel restaurants geopend voor de *Mittagstisch* (lunch), die vaak vele malen goedkoper is dan de avondkaart. Van 15.00 tot 18.00 uur is het tijd voor *Kaffee & Kuchen* (koffie met gebak). Dan stromen cafés, restaurants en taartwinkels vol met taartliefhebbers. 's Avonds kun je terecht bij internationale restaurants, maar je merkt aan de meeste menukaarten dat Hamburg trots is op zijn Noord-Duitse keuken. De hipste restaurants laten zich steeds meer inspireren door oude zee-mansgerechten en schotelen je hun versie voor van bijvoorbeeld een traditionele *Labskaus* (puree van aardappel, pekelvlees, ui en rode bieten, met haring en ei).

Kijk niet gek op als de bediening vraagt of je *getrennt* (apart) wilt betalen. Dat is namelijk heel gebruikelijk als je geen stelletje of met een groepje bent.

LEGENDA

<ul style="list-style-type: none"> ● >> BEZIENSWAARDIGHEDEN ● >> ETEN & DRINKEN 	<ul style="list-style-type: none"> ● >> SHOPPEN ● >> LEUK OMTE DOEN
--	---

Fooi geven is niet verplicht, maar wordt wel gewaardeerd.

De restaurants en eetcafés in Hamburg zijn inmiddels allemaal rookvrij, hetzelfde geldt voor koffiecafés, grote clubs en cocktailbars. In kleinere clubs en cafés kan er nog worden gerookt, een paar uitzonderingen daargelaten.

Veel cafés en restaurants hebben geen vaste sluitingstijd, maar een 'open end'. Bij adressen in de gids waarvoor dit geldt, staat daarom alleen het tijdstip waarop het etablissement de deuren opent. Winkels zijn van maandag tot en met vrijdag tot ongeveer 19.00 uur open, in het centrum tot 20.00 uur. Op zaterdag sluiten de meeste rond 16.00 uur. Op zondag zijn alle winkels en supermarkten gesloten. Toch iets nodig? Probeer het dan op de (grotere) treinstations. Musea zijn vaak wel op zondag open, maar op maandag gesloten.

Je zult het vast merken als je onderweg bent, op de fiets of lopend: mensen wachten geduldig totdat het stoplicht op groen staat, ook wanneer er niemand te bekennen is. Dit is onderdeel van de normen en waarden van Duitsers; je geeft het goede voorbeeld. En nog belangrijker: je speelt op safe. Goed om in je achterhoofd te houden dat ze er dus niet op voorbereid zijn als er toch wel iemand door rood loopt of fietst.

FESTIVALS & EVENEMENTEN

Vooral in de zomermaanden zijn er veel film-, kunst- en muziekfestivals op bijzondere plekken. Voor een overzicht van alle activiteiten in de stad raadpleeg je www.hamburg.de/strassenfest. Hier volgt een kleine selectie:

Tanz in den Mai - 30 april

Vroeger werden op 30 april boze geesten verjaagd, nu gaat de hele stad los in de clubs en danst de maand mei in. De dag erna is immers Dag van de Arbeid, een vrije dag in heel Duitsland.

Hafengeburtstag - mei (www.hamburg.de/hafengeburtstag)

Het grootste havenfeest ter wereld. In het tweede weekend van mei wordt drie dagen lang gefeest met liveoptredens langs het water, de botenparade en een groots vuurwerk.

ELBJAZZ Festival - mei (www.elbjazz.de)

Driedaags internationaal jazzfestival. Eind mei staan tien podia op prachtige en surrealistische plekken in en om de haven van Hamburg.

Japanisches Kirschblütenfest - mei

(www.hamburg.de/kirschbluetenfest-hamburg)

Tijdens dit 'kersenbloesemfeest' eind mei wordt naar Japanse traditie het begin van de lente gevierd. Met indrukwekkend vuurwerk aan het Alstermeer.

Weihnachtsmarkt - november-december (www.hamburg.de/weihnachtsmarkt)

Vanaf eind november tot aan Kerstmis staan overal in het centrum kerstmarkten, waar je glühwein drinkt en kerstinkopen doet. De grootste is op de Rathausmarkt, de chicste op de Jungfernstieg en de meest knusse op de Gänsemarkt.

NATIONALE FEESTDAGEN

In de regel zijn op feestdagen alle winkels dicht en de openingstijden van bezienswaardigheden kunnen afwijken. Naast de variabele religieuze feestdagen Goede Vrijdag, Pasen, Hemelvaartsdag, Pinksteren en Kerstmis, kent Hamburg de volgende feestdagen:

1 januari > Nieuwjaarsdag

1 mei > Dag van de Arbeid (vermijd 's avonds het Schanzenviertel in verband met de jaarlijkse rellen)

3 oktober > Dag van de Duitse eenheid

31 oktober > Hervormingsdag

HEB JE NOGTIPS?

We hebben deze gids zo zorgvuldig mogelijk samengesteld. Het aanbod van winkels en restaurants wisselt in Hamburg echter regelmatig. We houden de routes en adresgegevens zoveel mogelijk up-to-date en als je onze time to momo app, die bij deze gids hoort, downloadt, dan heb je altijd de meest recente informatie bij je. Ook deze gedrukte gids proberen we zo vaak mogelijk te herzien. Mocht je desondanks een adres niet meer kunnen vinden of heb je andere opmerkingen of tips voor deze gids, laat het ons dan weten. Mailen kan naar info@momedia.nl, maar je kunt ook een reactie achterlaten op www.timetomomo.com of op onze Facebookpagina.

VERVOER

VLIEGTUIG

Vanaf Hamburgs enige **vliegveld**, Hamburg Airport Helmut Schmidt, in het noorden van de stad ben je in 25 minuten met de S-Bahn op het Hauptbahnhof (centraal station). Dit is de goedkoopste manier om in het centrum te komen. Deze treinen rijden elke 10 minuten en een kaartje kost ongeveer 3,40 euro. Een taxi van het vliegveld naar het centrum kost ongeveer 30 euro.

OPENBAAR VERVOER

Internationale treinen vanuit Nederland en België komen aan op het centraal gelegen Hauptbahnhof. Alle S-Bahnlijnen (**trein**) en U-Bahnlijnen (**metro**) vertrekken vanaf het Hauptbahnhof, dat is opgedeeld in Nord (noord) en Süd (zuid). Alle S- en U-Bahnlijnen staan op de kaart achter in deze gids. Door de week rijden de U-Bahn en S-Bahn tot ongeveer 0.30 uur, vrijdag- en zaterdagnacht rijden ze de hele nacht door.

Trein- en metrokaartjes (www.hvv.de) koop je met contant geld of je pinpas op de stations bij een automaat. Je kunt ook de HVV-app downloaden, dan zijn de tickets zelfs iets goedkoper. Voor een ritje van slechts een paar haltes koop je een *Kurzstrecke*-ticket, voor een rit binnen twee deelzones koop je een *Nahbereich*-ticket en binnen zone A+B een *Großbereich*-ticket. De tickets zijn altijd voor een enkele reis en je hoeft het kaartje niet af te stempelen. Ideaal zijn de *9-Uhr-Tageskarte* (geldig vanaf 9.00 tot 6.00 uur de volgende dag), de *9-Uhr-Gruppenkarte* (voor maximaal vijf personen) of de *3-Tage-Karte* (geldig op de dag van aankoop plus de twee volgende dagen). Deze kaarten zijn ook geldig in de bus en op de veerpont.

In de stad reis je het gemakkelijkst met de U-Bahn of S-Bahn, maar ook de **bus** is een prima optie. Een kaartje voor de bus koop je in de bus zelf of met de app. Nachtbussen herken je aan een 600-nummer.

AUTO

Kom je met de **auto**, dan heb je geen milieusticker nodig voor het rijden in de binnenstad. (In sommige andere Duitse steden is dit wel verplicht.) Buiten het centrum is parkeren over het algemeen gratis. Maar de Streseemannstraße tussen de Kaltenkircher Platz en de Neuer Kamp, en de Max-Brauer-Allee in Altona tussen de Chemnitzstraße/Gerichtstraße/Julius-Leber-Straße en de Holstenstraße zijn gedeeltelijk afgesloten voor dieselveertuigen die niet aan de euro 6-emissienorm voldoen. Dit wordt met borden aangegeven. In de Streseemannstraße geldt het verbod niet voor personenauto's. De boete voor overtreding met een auto bedraagt 25 euro. Voor actuele informatie zie hamburg.de/luftreinhaltung.

TAXI

Taxi's kun je op straat aanhouden of per telefoon bestellen. De startprijs ligt rond 3,50 euro en daarna betaal je bij korte ritjes (tot 4 kilometer) zo'n 2,45 euro per kilometer en van 4 tot 9 kilometer 2,20 euro per kilometer. De twee grootste taxicentrales zijn Taxi Hamburg (040666666) en Hansa Taxi (040211211).

STEP & SCOOTER

Een steeds hipper vorm van transport zijn de elektrische **stepjes** en **scooters** die je met een app kunt boeken. Er staan er veel in Hamburg en het maakt het

gemakkelijk om snel van A naar B te komen. Stepjes boek je bijvoorbeeld bij Lime, Tier en Bolt. Scooters bij Felyx of Emmy.

VEERPONT

Een leuke manier om je te verplaatsen is met de **veerpont** (www.hadag.de/hafenfaehren.html). De hoofdaanlegsteiger van de Hadag-Hafenfähre is Landungsbrücken. Lijn 62 is de belangrijkste en doet Fischmarkt, Dockland, Neumühlen/Övelgönne (Elbstrand) en Finkenwerder aan. Fietsen kunnen mee op de pont. Overdag vaart er elke 15 minuten een veerpont en 's avonds elk halfuur, van ongeveer 6.00 tot 23.00 uur. Tip: maak een combinatie-tour. Fiets naar het Elbstrand en ga na zonsondergang terug per veerpont.

FIETSEN

Hamburg kun je prima met de **fiets** ontdekken. De stad is grotendeels vlak en er worden steeds meer fietspaden aangelegd. Hamburg is echter ook een drukke stad en de fietspaden zijn niet overal even goed aangegeven. Sommige automobilisten houden weinig rekening met fietsers, gewoonweg omdat ze er niet aan gewend zijn. Let dus altijd goed op. Een helm is niet verplicht, maar de meeste Duitsers dragen er wel een. 's Avonds is het belangrijk om goede verlichting op je fiets te hebben. De politie controleert streng en deelt stevige boetes uit als je zonder licht fietst. Ook door rood fietsen wordt zwaar beboet.

Hamburg heeft een fantastisch werkend huurfietsensysteem. Overal in de stad zie je de solide rode fietsen van StadtRAD Hamburg staan (stadtrad.hamburg.de). Met je creditcard kun je in de app of bij een Stadtrastation eenvoudig een account aanmaken. Het eerste halfuur van elke rit is gratis, daarna betaal je 8 euro-cent per minuut, met een maximum van 12 euro per dag. Met de app huur je eenvoudig de fiets en lever je deze net zo makkelijk weer in.

Een van de mooiste fietsroutes is de Hafenerlebnissroute, die je gratis kunt downloaden op de site van de Hamburger Hafen (www.hafen-hamburg.de). Deze route laat je alle bekende en vooral ook minder bekende plekjes in de haven zien. Wil je graag zelf een route uitstippelen? Dat kan met de Fahrrad-Routenplaner-app

(www.hamburg.de/radroutenplaner). Maak bijvoorbeeld een tocht om de Außenalster heen of naar de statige wijk Blankenese.

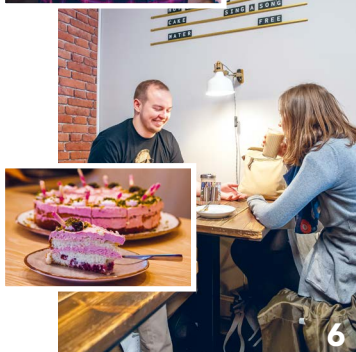
Als je liever met een gids op pad gaat, kijk dan eens bij de fietstours van Hamburg City Cycles (www.hccitycycles.de). Naast een paar vaste routes kun je ook op maat gemaakte routes fietsen: geef aan wat je wilt zien en City Cycles stelt een mooie route voor je samen. De gidsen spreken Engels en Duits. Bij Zweiradperle (www.zweiradperle.hamburg) kun je kiezen uit verschillende fietstours in het Engels of Duits. Na afloop van de tocht kun je uitrusten met een kop koffie in het Bike Café. Zowel bij Hamburg City Cycles als bij Zweiradperle zijn de tours inclusief fiets en zijn er ook fietsen beschikbaar voor losse verhuur.

TOP 10

KAFFEE & KUCHEN

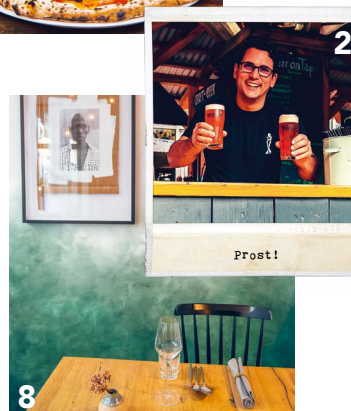
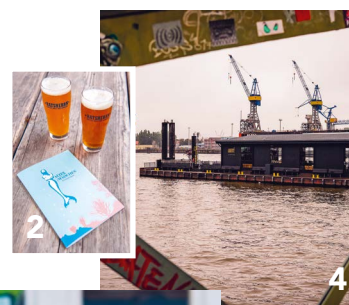
- 1 Eet hemelse taart bij taartenbakkerij **Liebes Bisschen** > p. 106
- 2 De *Kuchen* bij **Gretchens Villa** komt uit de eigen bakkerij ernaast > Marktstraße 142
- 3 Vegan en zonder extra suikers bij **ÆNDRÈ** > Lehmweg 31A
- 4 Kies uit 15 verschillende koffiesoorten bij **Elbgold** > Schanze Lagerstraße 34c & p. 89.
- 5 Lieve gebakjes en macarons bij **Zuckermonarchie** > Taubenstraße 15
- 6 Ga naar **Moki's Goodies** voor gezonde tussendoortjes > p. 85
- 7 Weer of geen weer: eet ijs van **Eisliebe** > p. 109
- 8 Lekker bijkomen met een stuk taart van **Café Johanna** > p. 125
- 9 Echt goede koffie bij **CODOS** > Bahrenfelderstraße 156
- 10 **Herr Max**: thee en taart tussen de locals tot 21 uur > p. 69

TOP 10

RESTAURANTS

- 1 Romantisch dineren bij **il Cantuccio** > Eppendorfer Landstraße 36
- 2 Burgers eten en bieren proeven bij **Altes Mädchen** > p. 67
- 3 **Anno 1905** serveert echte Hamburgse *Labskaus* > Holstenplatz 17
- 4 Dineren op een drijvend ponton op de Elbe bij **Liberté** > p. 102
- 5 Traditionele Duitse keuken en bier bij **Thämers** > Großneumarkt 10
- 6 Exotisch eten met havenzicht bij **Salt & Silver** > p. 104
- 7 Laat je verrassen bij het prachtige restaurant **Nil** > p. 133
- 8 Ga naar **Häbel** voor een Scandinavische ervaring > p. 129
- 9 Schnitzel eten in de Duitse bistro **Frau Möller** > Lange Reihe 96
- 10 Voor fijnproevers en wijnliefhebbers: **Witwenball** > p. 65

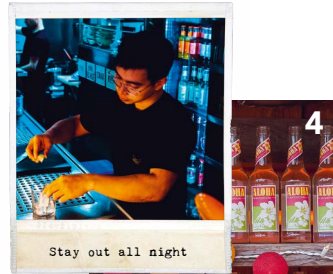

TOP 10

AVONDJE UIT

- 1 Cocktails *with a view* bij **clouds heaven's nest** > Reeperbahn 1
- 2 **Kulturhaus Dreiundsiebzig**: 4 clubs onder 1 dak > Schulterblatt 73
- 3 Voeg je bij de locals in **Aurel** > p. 109
- 4 Drink een cocktail met havenzicht bij **StrandPauli** > p. 126
- 5 Margarita's met een twist proef je bij **The Chug Club** > p. 129
- 6 Muziek in een oude bunker: **Übel & Gefährlich** > Feldstraße 66
- 7 Neem een bier-met-schnaps bij de **Tipsy Baker Bar** > p. 30
- 8 Cocktails op hoogte bij **Puzzle Bar** in Hafencity > Versmannstraße 2
- 9 **Laundrette** is wasserette en cocktailbar in één > p. 109
- 10 Dj's, lezingen en drankjes: **Barboncino zwölphi** > St. Pauli Fischmarkt 27

ROUTEBESCHRIJVING 1 (ca. 8 km)

Begin bij U-Bahnstation Rödingsmarkt. Sla linksaf en loop over de Heiligengeistbrücke richting Michaelisbrücke voor een kop koffie 1. Ga de Admiralitätstraße in om galeries 2 te bezoeken. Wandel terug, steek de Stadthausbrücke over en loop door de Neuer Wall. Ga links het Palaishof in en loop verder door de hofjes 3. Steek na het Bleichenhof de Große Bleichen over en loop verder over de Hohe Bleichen 4 5 6, sla linksaf de ABC-straße in en sla aan het einde rechtsaf. Ga links de Speckstraße in 7, loop rechts door de Bäckerbreitengang en sla rechtsaf. Loop door de Valentinskamp en ga rechts de Gänsemarkt op en loop verder over de Jungfernstieg naar het NIVEA Haus 8. Geniet een stukje verder van het uitzicht 9 en koop delicatessen 10, ga rechts de Neuer Wall in en loop bij nummer 13 linksaf door de passage 11. Ga rechts de Alsterarkaden onderdoor en linksaf de brug over, bezoek rechts een bijzondere tentoonstelling 12 en bewonder het Rathaus 13. In de kelder kun je terecht voor de lunch 14, of loop schuin naar links de Rathausstraße in voor andere opties 15 16. Ga aan het einde linksaf en bezoek de kerk 17. Loop daarna terug richting de Schmiedestraße, die overgaat in de Alter Fischmarkt voor een lekkere burger 18. Steek de Domplatz over voor het kantoor van Die Zeit 19. Loop om de hoek via de Speersort rechts de Kattrepel in om een wijntje te drinken of Turks te eten 20 21. Bezoek aan de overkant de winkel in het historische pand 22 23. Ga rechtdoor de Burchardplatz, Mohlenhofstraße en dan Jakobikirchhof door voor een lekkere Currywurst 24. Ga dan naar rechts, door de Mönckebergstraße, en wandel rechtdoor naar het Levantehaus 25. Loop door en ga linksaf via de Lange Mühren naar de vintage winkel 26. Loop verder rechtdoor 27 en steek de brug aan je rechterhand over. Ga aan het einde van de Ernst-Merck-Straße 28 quasi-rechtdoor de Lange Reihe in om te shoppen en lekker te eten en drinken 29 30 31 32 33. Loop links de Schmilinskystraße in en ga bij de Alster linksaf. Drink een drankje aan het water 34 of maak een rondvaart 35. Loop door via het park en steek over om bij de Lombardbrücke een foto te maken 36. Ga verder rechtdoor over de Esplanade, drink links een borrel 37 of eet rechts een Italiaans visje 38. Loop door via de Colonnaden en ga dan rechts voor een mooie afsluitende avond bij de Staatsoper 39.

ROUTE 1

ALTSTADT, NEUSTADT & ST. GEORG

OVER DE ROUTE

Deze wandeling is een goede eerste kennismaking met Hamburg. Onderweg kom je belangrijke oude gebouwen tegen, zoals het Rathaus en het Levantehaus. Je loopt door winkelstraten en langs grote warenhuizen, maar ook langs galeries en Duitse delicatessenzaken. Met een boottochtje over de Alster kun je de wandeling in tweeën splitsen. Het stuk rond het Hauptbahnhof is druk en niet zo mooi, maar het vervolg van de wandeling in St. Georg en langs de Außenalster maakt dat zeker goed.

DE WIJKEN

De binnenstad van Hamburg bestaat uit twee delen, die gescheiden worden door de Alster: **Altstad** en **Neustadt**. Het imposante **Rathaus** (stadhuis) is het middelpunt van de twee stadsdelen. Het Alstermeer is verdeeld in de kleinere Binnenalster en de grotere Außenalster. Bij een brand in 1842 werd een vierde van de toenmalige stad verwoest. Onder andere het Rathaus en twee kerken zijn geheel afgebrand. Hierdoor kreeg de stad de gelegenheid de infrastructuur te moderniseren. Kenmerkend voor de architectuur van na de brand zijn klassieke vormen, geleend van Italiaanse steden. Die zie je bijvoorbeeld terug in de ronde bogen van de Alsterarkaden aan het zwanenmeertje naast het Rathaus.

Tegenwoordig zijn Neustadt en Altstadt Hamburgs belangrijkste winkel- en zakenwijken, woonhuizen vind je er amper. Hier zijn veel banken, verzekeraars en uitgeverijen gevestigd. Geen wonder dat de vele deftige restaurants direct vol zitten tussen de middag en na kantoortijd! In de Mönckebergstraße en de Spitalerstraße zitten grote winkelketens. Toch zie je hier ook mooie panden, zoals het **Levantehaus**. Kijk dus vooral af en toe omhoog. Neuer Wall en Große Bleichen zijn de chique winkelstraten. Hier vind je grote designermerken en het luxe warenhuis **Alsterhaus**. Aan de kop van de Binnenalster ligt de bekende Jungfernstieg, waar de chique winkelstraten samenkomen. Het is een plek om

te flaneren, van het mooie uitzicht te genieten of op een rondvaartboot te stappen.

De wijk **St. Georg** heeft multiculturele flair. De belangrijkste straat is de Lange Reihe, het hart van de LHBTQ+buurt. Het is er levendig, met veel cafés, restaurants en winkels.

WEINIG TIJD? DIT ZIJN DE HOOGTEPUNTEN:

STADTHÖFE + GÄNGEVIERTEL + ALSTERHAUS + RATHAUS + ALSTER-KREUZFAHRT

ALTSTADT, NEUSTADT & ST. GEORG

- 1 Erste Liebe Bar
- 2 Galerierundgang Fleetinsel
- 3 Stadthöfe
- 4 Secondella
- 5 Petra Teufel
- 6 Oschätzchen
- 7 Gängeviertel
- 8 NIVEA Haus
- 9 Alsterpavillon ALEX
- 10 Alsterhaus
- 11 Saliba Alsterarkaden
- 12 Bucerius Kunstforum
- 13 Rathaus
- 14 Das Parlament
- 15 Café Paris
- 16 Le Lion
- 17 St. Petri Hauptkirche
- 18 Brooklyn Burger Bar
- 19 Helmut-Schmidt-Haus / Hofbräu Wirtshaus
- 20 Die alte Druckerei
- 21 Bona'me
- 22 Manufactum
- 23 Chilehaus
- 24 Mö-Grill
- 25 Levantehaus
- 26 Vintage & Rags
- 27 Hamburger Kunsthalle
- 28 Mutterland
- 29 Lagerhaus
- 30 The Art of Hamburg
- 31 Cox
- 32 Koppel 66 / Café Koppel
- 33 Café Gnosa
- 34 a.mora
- 35 Alster-Kreuzfahrt
- 36 Lombardsbrücke / Dampfboot Wartezimmer
- 37 Topsy Baker Bar
- 38 Fischfeinkost Delikatessen des Meeres
- 39 Hamburgische Staatsoper

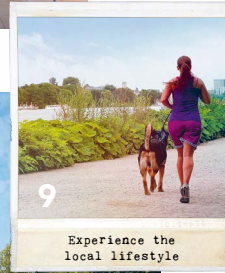
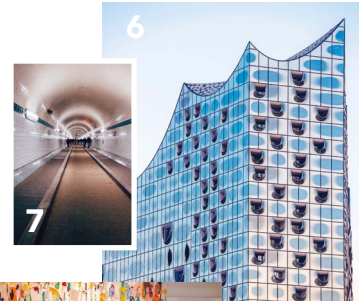

TOP 10 **ZONDAG**

LEGENDA

- >> BEZIENSWAARDIGHEDEN
- >> ETEN & DRINKEN
- >> SHOPPEN
- >> LEUK OM TE DOEN

- 1 Fotografie en gave exposities in de **Deichtorhallen** > p. 42
- 2 Wandel door Hamburgs mooiste park: **Planten un Blomen** > p. 75
- 3 Brunch met warme wafels in **Salon Wechsel Dich** > Grindelhof 62
- 4 Verken de Alster op een supboard van **Supper Club** > p. 97
- 5 Wandel door het Treppenviertel in **Blankenese** > p. 143
- 6 Geniet van het uitzicht vanaf de **Elbphilharmonie** > p. 54
- 7 Wandel door de **Alter Elbtunnel** en eet een **Currywurst** aan de overkant > p. 135
- 8 Sta vroeg op en ga naar de **Altonaer Fischmarkt** > p. 114
- 9 Wandel of fiets een rondje om de **Alster** > p. 142
- 10 Bewonder de stad tijdens een **Große Hafenrundfahrt** > p. 134

BEZIENSWAARDIGHEDEN

⑦ Tussen de moderne kantoren, in een historisch hofje, ligt het **Gängeviertel**. Dit alternatieve wijkje werd in 1996 na jarenlange leegstand gekraakt en sindsdien wonen en werken hier kunstenaars. De verwaarloosde huizen zijn nu bont beschilderd. Je kunt door de wijk wandelen en de werkplaats van de kunstenaars vanbinnen bekijken. De bewoners vertellen je graag meer over het Gängeviertel. tussen valentinskamp, speckstraße en caffamacherreihe, www.das-gaengeviertel.info, open di-zo 10.00-17.00, u-bahn 2 gänsemarkt

⑫ Het **Bucerius Kunstforum** bevindt zich naast het Rathaus, in een neoclassicistisch gebouw waarin vroeger een bank gevestigd was. Elk jaar worden er door gerenommeerde curatoren vier hoogwaardige exposities georganiseerd, met werken van de oudheid tot nu. De grote museumwinkel biedt een breed assortiment kunstboeken, ansichtkaarten en moderne snuisterijen. rathausmarkt 2, www.buceriuskunstforum.de, telefoon 0403609960, open ma-wo & vr-zo 11.00-19.00, do 11.00-21.00, entree € 9, u-bahn 3 rathaus

⑬ Hamburgs trots is het enorme **Rathaus**, gebouwd in neorenaissance-stijl. Het is het vijfde stadhuis in de geschiedenis van de stad. Eerdere stadhuizen werden door oorlog en bij de brand van 1842 verwoest. Binnen zijn de zalen met ornamenten zeker een bezoek waard, maar bekijk ook het binnenhof met zijn mooie fontein. Op de Rathausplatz is 's winters de grootste kerstmarkt van Hamburg. rathausmarkt 1, www.hamburg.de/rathaus, telefoon 040428312064, open dagelijks 7.00-20.00, zie website voor tijden rondleiding, entree gratis, rondleiding € 5 (engelstalig), u-bahn 3 rathaus

⑰ De oorspronkelijk gotische **St. Petri Hauptkirche** werd na de brand van 1842 herbouwd in neogotische stijl. De meeste kunstwerken van voor de brand zijn gelukkig bewaard gebleven, onder andere het gotische madonnabeeld uit 1470. De bronzen deurklopper met leeuwenkop uit 1342, het bekendste kunstwerk van de kerk én het oudste van de stad, vind je op de linkerkerkdeur naar de toren. bei der petrikerche 2, www.sankt-petri.de, telefoon 0403257400, open ma-di & do-vr 10.00-18.30, wo 10.00-19.00, za 10.00-17.00, zo 9.00-18.00, entree gratis, u-bahn 3 mönckebergstraße, rathaus

⑲ Het **Helmut-Schmidt-Haus** is het gebouw van *Die Zeit*, het favoriete weekblad van intellectueel Duitsland. Het imposante bouwwerk dankt zijn naam aan de vroegere bondskanselier Helmut Schmidt, die na zijn politieke carrière uitgever van het blad was. Bij de oplevering in 1938 was het pand bedoeld voor de Hamburgse krant van de nazi-partij NSDAP. Tijdens de oorlog werd het verwoest. In 1946 werd het herbouwd en trok de redactie van *Die Zeit* erin. Op de begane grond bij **Hofbräu Wirtshaus** ontstaat 's avonds een ware biergarten.

speersort 1, fb @zeitcafe.hamburg, telefoon 04039893770, open restaurant ma-za 11.00-23.00, zo 10.00-23.00, u-bahn 3 mönckebergstraße, rathaus

⑳ Het **Chilehaus** van Fritz Höger uit 1924 is een experimentele combinatie van een traditioneel bakstenen gebouw met een modernistisch ontwerp. Het imposante gebouw van tien verdiepingen dat met zijn puntige gevel op de boeg van een schip lijkt, raakte internationaal bekend als symbool van expressionistische architectuur en staat sinds 2015 op de Unesco-werelderfgoedlijst.

tussen pumpen en burchardstraße, onderdoorgang via fischertwiete, www.chilehaus.de, telefoon 040349194247, u-bahn 1 meißberg

㉕ Het **Levantehaus** uit 1912 werd vernoemd naar zijn eerste huurder, de Deutsche Levante Schifffahrts-Linie, en is een mooi voorbeeld van een Hamburgs *Kontorhaus* (kantoorgebouw) uit die tijd. Het gebouw heeft een indrukwekkende façade, en binnen kun je onder het glazen dak over de luxueuze winkelgalerij met de vele ornamenten wandelen. Je vindt er veertig exclusieve winkels, cafés en restaurants, waaronder het koffiehuis **Die Rösterei** (www.die-roesterei.com) en het uitstekende Oostenrijkse restaurant **Tschebull** (www.tschebull.de).

mönckebergstraße 7, www.levantehaus.de, telefoon 040326816, open ma-vr 10.00-19.00, za 10.00-18.00 (sommige winkels en horeca tot later), u-bahn 1, 2, 3, 4 hauptbahnhof, 3 mönckebergstraße, s-bahn 1, 2, 3, 11, 21, 31 hauptbahnhof

㉗ De **Hamburger Kunsthalle** is het belangrijkste kunstmuseum van Hamburg. De collectie bestaat uit beeldende kunst vanaf de middeleeuwen tot nu, met nadruk op de 19e-eeuwse Duitse romantiek, maar er is ook werk te zien van Rodin, Rembrandt en Monet. De in 1997 geopende moderne dependance herbergt moderne kunst vanaf de jaren 60 met werk van onder anderen Richard Serra, Sigmar Polke en Georg Baselitz. Door het zeldzaam brede aanbod aan stromingen valt er heel veel te ontdekken.

glockengießertwall 5, www.hamburger-kunsthalle.de, telefoon 040428131200, open di-wo & vr-zo 10.00-18.00, do 10.00-21.00, entree € 14, u-bahn 1, 2, 3, 4 hauptbahnhof, s-bahn 1, 2, 3, 11, 21, 31 hauptbahnhof

ETEN & DRINKEN

① '*Die erste Liebe vergisst man nicht*' is de uitdrukking waar deze creatieve bar zijn naam aan dankt. De inrichting van **Erste Liebe Bar** is minimalistisch-chic, met strak zwart design en marmeren elementen. Naast koffie heb je er lekkere thee (zoals gember-munt-sinaasappelthee), sandwiches en bio-muesli's. De huisgemaakte marmercake is ook een echte aanrader.

michaelisbrücke 3, www.ersteliiebebar.de, telefoon 04036901808, open di-wo 08.00-15.00, do-vr 08.00-18.00, za 09.30-18.00, prijs snack € 5, u-bahn 3 rüdingsmarkt

⑨ Bij **Alsterpavillon ALEX** laat de stad zich van haar mooiste kant zien. Het restaurant heeft een terras met uitzicht op de Binnenalster. Het ontbijtbuffet is

ROUTE 1 > ALTSTADT, NEUSTADT & ST. GEORG

erg populair, maar ook 's avonds is het hier gezellig druk. De 'buurman' biedt een informatieve Alsterrundfahrt.

jungfernstieg 54, www.dein-alex.de/hamburg, telefoon 0403501870, open ma-do 8.00-1.00, vr-za 8.00-2.00, zo 9.00-1.00 (ontbijtbuffet ma-vr 8.00-12.00, za 8.00-13.00, zo 9.00-14.30), prijs ontbijtbuffet € 11,80 (zondag € 17,90), u-bahn 1, 2, 4 jungfernstieg, 3 rathaus, s-bahn 1, 2, 3 jungfernstieg,

⑪ Je kijkt uit op de Alster, maar proeft Syrië in de kruidige, overwegend vegetarische gerechten die bij **Saliba Alsterarkaden** worden geserveerd. Geen plek meer vrij op het zonnige terras? Ga dan de smalle trap op naar boven, waar het versierd is met Syrische ornamenten. Een aanrader voor het voorgerecht is het *Mazza*-menu. Heb je geen grote trek, dan kun je ook fingerfood bestellen of bijkomen met rozenthee en een stuk taart. Ze verkopen ook hun eigen kookboeken. neuer wall 13, www.saliba.de, telefoon 040345021, open dagelijks 12.00-22.00, prijs € 18, u-bahn 1, 2, 4 jungfernstieg, 3 rathaus, s-bahn 1, 2, 3 jungfernstieg,

⑭ In de oude wijnkelder van het Rathaus huist nu het chique restaurant **Das Parlament**. De inrichting is een geslaagde mix van traditie en modern design, met een grote gewelfde zaal met gigantische zuilen. Daarin vind je een lange bar die wordt verlicht met designlampen. Je kunt hier ook prima alleen wat drinken aan de bar. Op de binnenplaats van het Rathaus bevindt zich het terras. rathausmarkt 1, www.parlament-hamburg.de, telefoon 040334680210, open ma-za 11.30-0.00, prijs € 19, u-bahn 3 rathaus

⑮ **Café Paris** is een klassieker. Het is hier net als in Frankrijk, compleet met Frans sprekende obers, piepleine tafeltjes op de stoep en een menukaart vol Franse begrippen. Let binnen op het prachtige Jugendstilplafond met beschilderde tegels. rathausstraße 4, www.cafeparis.net, telefoon 04032527777, open ma-za 9.00-23.30, zo 9.30-23.30, prijs € 20, u-bahn 3 rathaus

⑯ Achter de zware deur met deurbel vind je een cocktailbar met klasse. Zacht licht, bruin- en goudtinten, gedecoreerd behang, comfortabele banken en barkrukken: bij **Le Lion** kun je je even heerlijk afsluiten van de buitenwereld. rathausstraße 3, insta @barlelion, telefoon 040334753780, open wo-za 16.00-23.00, prijs cocktail € 14, u-bahn 3 rathaus

